

Langattomien viestintäverkkojen liityntäpisteiden sijoittamisen periaatteet

1. Sijoittamisen yleiset edellytykset

- Toimijan rakenteen sijoittamisesta ei saa aiheutua kunnan omistamalle kiinteistölle, rakennukselle, rakennelmalle tai kiinteistönmuodostamislaissa (554/1995) tarkoitetulle yleiselle alueelle tarpeetonta haittaa. Telekaapelin, radiomaston ja tukiaseman sekä niihin liittyvien laitteiden sijoittamisesta ja kunnossapidosta ei saa aiheutua sellaista haittaa tai vahinkoa, joka on kohtuullisin kustannuksin vältettävissä.
- Pienalueen langaton liityntäpiste ei saa vaarantaa sen tukirakenteen vakautta, johon se on asennettu, eikä sen pidä näin ollen painonsa tai muotonsa vuoksi vaatia käytetyn tukirakenteen rakenteellista vahvistamista.
- Telekaapelia, radiomastoa ja tukiasemaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti eikä siten, että sillä vaikeutetaan voimassa olevan maakunta- tai yleiskaavan toteutumista. Sijoittaminen ei saa myöskään vaikeuttaa kaavojen laatimista.
- Telekaapeli sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitetulle tiealueelle tai kiinteistönmuodostamislaissa (554/1995) tarkoitetulle yleiselle alueelle.
- Kunta voi suositella toimijoita käyttämään suunnittelussa ja toteuttamisessa olemassa olevia passiivi-infran rakenteita, jotka kunta tai toinen toimija on toteuttanut rakennelmaan tai yleiselle alueelle. Niiden tulee olla teknisesti ja kohtuullisin kustannuksin käytettävissä.
- Pienalueen langattomat liityntäpisteet on sijoitettava siten, että taataan ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojelu. Liityntäpisteiden käytössä olisi lisäksi huolehdittava kansanterveyden korkeatasoisesta suojelusta, kuten väestön sähkömagneettisille kentille altistumisen rajoittamisesta annetussa neuvoston suosituksessa 1999/519/EY (2) suositellaan.
- Toimijan on omalta osaltaan varmistettava, että pienalueen langattomien liityntäpisteiden sijoittaminen toteutuu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.
- Toimijan kanssa voidaan tarpeen niin vaatiessa laatia turvallisuussopimus. Turvallisuussopimus voi sisältää esimerkiksi tiedon suojaamiseen tai kulkuoikeuksiin liittyviä asioita.

2. Tekniset asiat

- Toimijan on selvitettävä etukäteen sijoituskohteen rakenteen soveltuvuus laitteiden sijoittamiseen (lainsäädäntö, kantavuus, tuulikuorma). Rakenteen on kestävä tukiaseman sijoittamisesta aiheutuva kuorma ilman tukirakenteen vahvistamista.
- Pienalueen langattoman liityntäpisteen tulee täyttää lain 251 §:ssä tarkoitetut olennaiset vaatimukset sekä komission täytäntöönpanosäädöksen tekniset ja fyysiset ominaisuudet sekä pienalueen tukiaseman määritelmän (SVPL 3 § 12 a)).
- Asennettavilta laitteilta edellytetään, että ne täyttävät lainsäädännön ja viranomaismääräyksien vaatimukset.
- Sijoitettaessa teholuokan E10 langaton liityntäpiste rakennuksen sisätiloihin, 20 litran maksimitilavuuden täyttävän liityntäpisteen asennusta suositellaan vain suuriin sisätiloihin.

3. Maisemointi/ulkonäkö

- Kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa laitteiden tarkempaan sijoituspaikkaan kohteessa erikseen sopimalla sijoitusilmoituksen käsittelyn yhteydessä.
- Kunta voi esittää näkemyksiä pienalueen langattomien liityntäpisteiden visuaalisuuteen liittyen sijoituksesta sopimisen yhteydessä.
- Pienalueen langattomien liityntäpisteiden visuaalisen vaikutuksen olisi yleisen hyväksyttävyyden ja kestävänn käyttöönnoton varmistamiseksi oltava mahdollisimman vähäinen.
- Yhtä tai useampaa taajuuksien käyttäjää palvelevan lähialueen langattoman liityntäpisteen näkyvän osan kokonaistilavuus saa olla enintään 20 litraa.
 - Liityntäpisteen antennijärjestelmä tai sen osat voidaan asentaa erilleen pienalueen langattoman liityntäpisteen muista osista. Jos osat asennetaan erilleen, on näkyvissä olevan osan maksimitilavuus 20 litraa, ja kaikki sen ylittävät osuudet on sijoitettava näkymättömiin.

4. Sijoittamiseen liittyvät maksut ja korvaukset

Kunta voi halutessaan määritellä sijoituspaikan käyttöönottoon liittyen erilaisia maksu- sekä vahingonkorvausehtoja. Kappaleen periaate-ehtoja voidaan hyödyntää myös sopimuksiin määriteltävissä ehdoissa.

- Kunta voi halutessaan periä käyttöönottoon liittyviä hallinnollisia maksuja sekä sijoituspaikkavuokraa.
 - Hallinnolliset maksut eivät saisi olla kunnan hallinnollisten toimenpiteiden omakustannusarvoa suurempia.
 - Kunnat voivat periä sijoituspaikkavuokraa esimerkiksi rakennusten katoille ja rakennelmiin sijoitetuista tukiasemista sekä suojaputkiin sijoitetuista kaapeleista.
- Kunnalla on kiinteistön omistajana ja haltijana sekä yleisen alueen omistajana ja haltijana lain mukaan oikeus saada täysi korvaus haitasta ja vahingosta, joka on aiheutunut telekaapelin sekä siihen liittyvän laitteen, vähäisen rakennelman tai pylvään sijoittamisesta tai käytöstä.
 - Toimija voidaan velvoittaa vastaamaan välittömistä vahingoista.
 - Välittömien ja välillisten vahinkojen vastuurajoituksesta sovitaan tarkemmin sijoitussopimuksessa.
- Toimija vastaa normaalista poikkeavan tukiaseman sijoittamiseen käytettävän rakenteen kustannuksista. Esimerkiksi tukiasemalle suunnitellun pienpylvään tai muun normaalista poikkeavan rakenteen suunnittelu-, toteutus- ja kunnossapitokustannukset kuuluvat toimijan vastuulle.
- Toimija vastaa kunnan infran tai kiinteistön ennallistamisen kustannuksista.
- Vastuu tukiaseman ja siihen liittyvien osien rikkoutumisesta kuuluu aina työtä suorittavalle taholle.
- Kunta ei vastaa muista haitoista ja kustannuksista, joita tukiaseman rikkoutumisesta aiheutuu, esim. seuraavanlaiset käyttökatkot, ja niistä aiheutuvat kustannukset:
 - rakennuksen, kiinteistön tai rakennelman huollon tai kunnossapidon seurauksena aiheutuvat käyttökatkot (esim. sähkökatko)
 - yleisellä alueella tehtävän kunnossapidon seurauksena aiheutuva käyttökatko (esim. rakentaminen katualueella, johon liityntäpisteen kaapelit on sijoitettu)
- Kunta ei ole korvausvelvollinen haitasta (rikkoutumisesta tai siihen verrattavista muista haitoista) joita tukiasemalle tai sen käytölle aiheutuu kolmansien osapuolien toimesta (esim. pysäkin ilkivalta, ajoneuvon törmäminen valaisimeen, käyttäjän tekemät työt rakennuksessa).

5. Sijoittamisen hyväksyminen

5.1 Toimijan ilmoitusvelvollisuus

- Toimijalta edellytetään ilmoitusmenettelyä pienalueen tukiasemien sijoittamisessa asemakaava-alueelle, jotta kunta voi huolehtia vastuulleen kuuluvasta katurakenteiden ja erilaisten katualueen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamisvelvoitteesta. Ilmoitusvelvollisuus katsotaan täytetyksi, kun kunta on vastaanottanut sijoitussopimus-hakemuksen Lupapisteessä.
- Sijoittamissopimuksen hyväksymisen yhteydessä sekä toimija että kunta tarkistavat mahdollisuuden olemassa olevan infran hyödyntämiseen (esimerkiksi putket, pylväät, rakennukset, rakennelmat).
- Sijoitussuunnitelman on huomioitava mahdollisuuksien mukaan muut toimijat (asennettavan pylvään tai maston tekniset ominaisuudet) eli ns. yhteistoteutus.
- Suunnitelmalla tulee olla kunnan hyväksyntä ennen asennustöiden aloittamista.
 - Kunta käsittelee toimijan sijoittamissuunnitelman ja reagoi kohtuullisen ajan kuluessa.
 - Hyväksymisen jälkeen noudatetaan asennustöiden osalta muun muassa kunnossapitolakia.

5.2 Hallinnollinen lupa

- Kunnalla on oikeus vaatia erityistä hallinnollista lupaa tukiaseman sijoittamiseen, jos arkkitehtuuriltaan, historialtaan tai luonnoltaan arvokkaiden rakennusten, rakennelmien tai alueiden suojeluun taikka yleiseen turvallisuuteen liittyvät syyt sitä edellyttävät. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi erityislainsäädännön tai asemakaavan nojalla suojellut kohteet.
 - Esimerkiksi rakennusperintölain ja muinaismuistolain mukaisen suojelun piirissä olevissa kohteissa kunta voi osoittaa toimijalle Museovirastolta yhteydenottotahon, jonka kanssa toimija sopii rakentamisesta, tarvittavasta luvituksesta ja valvonnasta.
 - Kunnan vastuulle kuuluvat velvoitteet eivät siirry muilta osin Museovirastolle.
- Mikäli hallinnollista lupaa ei myönnetä, toimijalla on mahdollisuus päivittää lupahakemustaan, jolloin asia palaa kunnan viranomaisen käsiteltäväksi. Mahdolliset riitatilanteet tukiaseman sijoittamisesta pyritään ratkaisemaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ja toimijan välillä.

6. Pienalueen langattoman liityntäpisteen rakentaminen

Rakentamiseen liittyviä periaate-ehtoja on kuvattu rakentamistyön aloituksen, rakentamisenaikaisen toiminnan, valmistumisen sekä valvonnan osalta.

Rakentamistyön aloitus

- Toimijan tulee toimittaa kunnalle tarvittavat asiakirjat etukäteen ennen työn aloittamista. Samalla on ilmoitettava työn kesto ja aloitusajankohta.
- Toimija on velvollinen pyydettäessä osoittamaan, että työhön osallistuvien pätevyudet, osaaminen, kokemus ja ymmärrys ovat riittävät toimenpiteiden suorittamiseksi.

Rakentamistyö

- Rakentamistöissä tulee noudattaa kunnan edellyttämiä ohjeistuksia ja laatuvaatimuksia sekä hyvää rakennustapaa.
- Toimija vastaa kustannuksellaan rakentamisesta johtuvista, kunnan tai kolmannen osapuolen omaisuudelle aiheutuvista vahingoista.

Rakentamistyön valmistuminen

- Rakentamistyöstä on laadittava dokumentaatiopöytäkirja.
 - Kunnalla on oikeus tapauskohtaisesti määritellä erillisiä kohtuullisia vaatimuksia luovutettaville dokumenteille.

- Rakentamistöiden päättämisen yhteydessä voidaan suorittaa toimijan koolle kutsuma loppukatselmus.
Rakentamistyön valvonta
- Rakennettavaan kohteeseen voidaan järjestää katselmuksia kunnan arvioiman tarpeen mukaan.
 - Kunnalla on oikeus tarkastaa ja verrata rakennustöiden oikeellisuutta ja yhteneväisyyttä alkuperäiseen suunnitelmaan.
 - Kunnalla on oikeus korjauttaa tai tarvittaessa poistaa asennukset toimijan kustannuksella, mikäli rakentamistöissä ei ole noudatettu kunnan antamaa ohjeistusta, laatuvaatimuksia tai hyvää rakentamistapaa.

7. Pienalueen langattoman liityntäpisteen käyttö

Periaate-ehdot pienalueen langattoman liityntäpisteen käyttöön sisältävät vuokrattavan paikan kunnossapitoon sekä mahdolliseen energian tarpeeseen liittyviä ehtoja. Kappaleen periaate-ehtoja voidaan hyödyntää myös sopimuksiin liitettävissä ehdoissa.

Kunnossapito

- Sopimuksen alaisen, kunnan omistaman teletilan, rakennuksen tai rakennelman kunnossapidosta vastaa pääasiassa kunta.
 - Kunnossapidon taso voi vaihdella kohdekohtaisesti. Yksityiskohdat tarkastetaan sopimusta tehtäessä.
- Kunnan suorittaman kunnossapidon piiriin ei kuulu pientukiaseman tai siihen liittyvän laitteiston tai kaapelien huolto, varaosat, korjaustyökalut tai mitkään sellaiset työt, jotka vaativat kyseisiin laitteisiin liittyvää erityisosaamista.
- Toimija vastaa oman rakenteensa kunnossapidosta ja huollosta siten, ettei siitä tai sen puutteesta aiheudu kunnalle tai kolmansille osapuolille vahinkoa tai kohtuutonta haittaa.
- Sopimukseen voidaan tarvittaessa merkitä, milloin sopimuksen alaisia laitteistoja tai kaapeleita voidaan huoltaa.
- Sopimukseen voidaan tarvittaessa merkitä ilmoitusvelvollisuus kunnossapidon tai huollon ajankohdasta.

Energiankäyttö

- Toimija vastaa tukiaseman energian käytöstä aiheutuvista kustannuksista.
- Toimija vastaa tarvittavien sähköliittäntöjen/sähköverkon rakentamisesta olemassa olevan infran puuttuessa tai ollessa soveltumaton.
- Asennettavien laitteiden sähkönsyötön tulee kulkea oman sähkömittarin tai oman sähköliittymän kautta.

8. Muutostyöt

Muutostöiden periaate-ehdoissa käsitellään muutostöiden aiheuttamia toimenpiteitä sekä maanalaisten kaapelireittien siirtokustannuksia. Kappaleen periaate-ehtoja voidaan hyödyntää myös sopimuksiin liitettävissä ehdoissa.

Muutostöiden aiheuttamat toimenpiteet

- Kunnalla on oikeus muokata rakennelmiaan (esim. valaisin, pysäkki, liikenteenohjauslaite), vaikka niihin olisi sijoitettu pienalueen langattomia liityntäpisteitä.
 - Kunnan tulee ilmoittaa tekemästään muutostyöstä etukäteen.
 - Suositeltu ilmoitusaika on 3 kuukautta ennen muutostyön aloittamista.

- Toimija vastaa omien laitteidensa ja yhdyskaapelinsa siirtämisestä väliaikaisesti tai pysyvästi uuteen sijoituspaikkaan.
- Toimijat ovat velvoitettuja poistamaan liityntäpisteeseen liittyvät tukiasemalaitteensa kunnan omistuksessa olevien rakennelmien kunnostuksen tai siirron ajaksi korvauksetta.
- Toimijalla on tässä yhteydessä oikeus irtisanoa vuokrasopimus.
- Muutostöiden yhteydessä voidaan sopia muutokatselmuksesta.
- Kaikista kohteen muutostöistä, jotka eroavat aiemmin hyväksytystä sijoitus- tai asennussuunnitelmasta, kunnalla on oikeus vaatia muutostyösuunnitelma sisältäen uuden sijoitus- ja asennussuunnitelman.
 - Kohta koskee kunnan tekemiä vähäistä suurempia muutostöitä sijoituspaikkaan liittyen.
 - Kohta koskee toimijan tekemiä vähäistä suurempia muutostöitä laitteisiin liittyen.
 - Yllä mainituista asioista voidaan poiketa tapauskohtaisesti sopimalla.

Maanalaisten kaapelireittien siirtokustannukset

- Mikäli maanalaisia kaapelireittejä joudutaan muuttamaan kaapeleiden siirtoon vaikuttavan osapuolen vaatimuksesta, vastaa kukin osapuoli omien kaapeliensa siirtokustannuksista, elleivät ne kuulu kolmannen osapuolen maksettaviksi. Muutoin, kun tehdään yleisellä alueella siirto kunnan aloitteesta, jaetaan kustannukset seuraavaa laskentamallia noudattaen:
 - Jos kaapeleita siirretään viiden vuoden kuluessa sijoittamissopimuksen tekemisestä, maksaa siirtokustannukset kokonaan siirtoaloitteen tekijä.
 - Jos kaapeleiden sijoittamissopimuksen tekemisestä on kulunut 25 vuotta tai enemmän, maksaa yritys siirtokustannukset kokonaisuudessaan.
 - Jos kaapeleiden siirto tapahtuu 5–25 vuoden välillä, kustannusjako lasketaan lineaarisesti interpoloimalla siten, että kunnan osuus kustannuksista vähenee laitteiden iän kasvaessa.
 - Samalta reitiltä siirrettävien eri-ikäisten kaapelien siirtokustannusten jako lasketaan kaapelikohtaisesti.

9. Irtisanomistoimenpiteet

9.1 Sijoitusoikeuden irtisanominen

- Kunnalla on oikeus poistaa tai siirtää rakennelmiaan (esim. valaisin, pysäkki, liikenteenohjauslaite), vaikka niihin olisi sijoitettu pienalueen langattomia liityntäpisteitä.
 - Toimijalla on tässä yhteydessä oikeus irtisanoa vuokrasopimus.
- Kunnalla on oikeus irtisanoa sijoitusoikeus perustellusta syystä, esimerkiksi rakennuksen purkamisen johdosta. Kohtuullinen irtisanomisaika on 6 kuukautta.
- Kunnalla on oikeus purkaa sijoitus sopimus, jos toimija aiheuttaa tai sen on perusteltua olettaa aiheuttavan tietoturvaluusuriskin kunnan, Suomen valtion tai kolmannen osapuolen tietoturvaluusurisuudelle.
- Laittepaikan vuokrannut toimija voi irtisanoa vuokrasopimuksen kirjallisella irtisanomisilmoituksella.
 - Toimijan on poistettava laitteensa ja yhdyskaapelinsa vuokrasopimuksen päättymiseen mennessä.
 - Mikäli laitteita tai yhdyskaapelia ei ole poistettu vuokrasopimuksen loppuun mennessä, kunnalla on oikeus poistaa ne toimijan kustannuksella.
- Laitteet ja kaapelit, joita ei voi perustellusta syystä poistaa, jäävät kunnan omaisuudeksi. Perustelut tulee hyväksyttää kunnalla etukäteen.

9.2 Kohteen ennallistaminen

- Toimija vastaa omien järjestelmiensä purkamisesta sekä sijoituspaikan ennallistamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.
 - Kohtuullinen ennallistamisaika on 1 kuukautta.
- Ennallistamissuunnitelma on tehtävä aina laitteita poistettaessa tai niiden sijaintia muutettaessa tai sellaisen muun työn yhteydessä, jonka suorittamisesta aiheutuu ennallistamistarve.
- Laitteiston poistamisen ja sijoituspaikan ennallistamisen yhteydessä voidaan suorittaa toimijan koolle kutsuma loppukatselmus. Kunta voi edellyttää loppukatselmuksen pitämistä.
- Toimija on velvollinen toimittamaan kunnalle ennallistamistöistä luovutusprotokollan.
- Mikäli ennallistaminen ei vastaa edellytettyä tasoa, kunnalla on oikeus suorittaa ennallistamistyö loppuun toimijan kustannuksella.
- Toimija vastaa ennallistamistöihin liittyvistä mahdollisesta takuusta ja takuun aikaisista siihen kuuluvista toimenpiteistä, ellei kunnan kanssa sovita toisin.

10. Linkit keskeisiin säädöksiin

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014):

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/917#O9L28P229>

Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä (276/2016):

[276/2016 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)

EU:n komission täytäntöönpanoasetus (2020/1070) pienalueen langattomista liityntäpisteistä:

[L_2020234FI.01001101.xml](#)

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999):

<https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/132>

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978):

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780669?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20katujen%20kunnossa>